

Jaarverslag 2011 van Nationale Schuld (IXA)

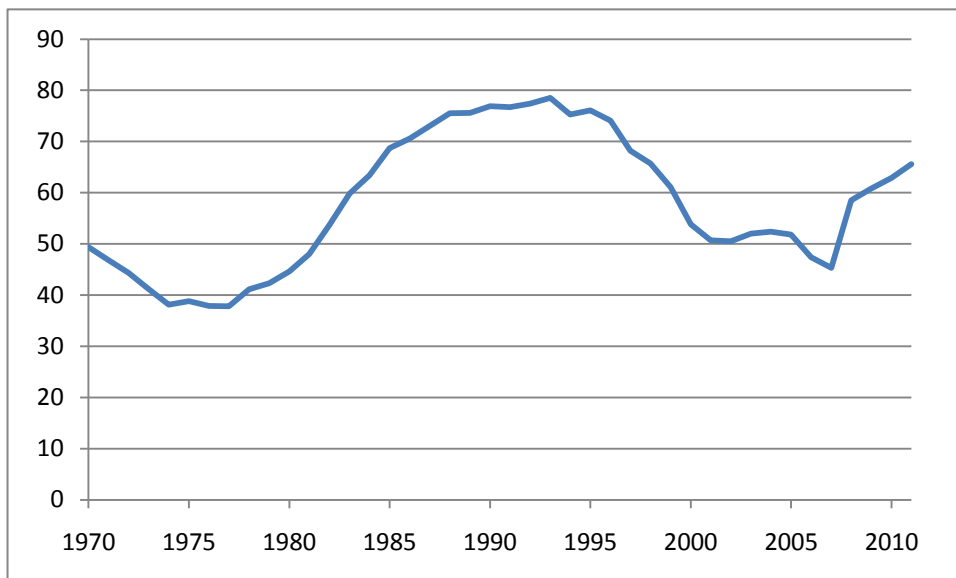
Vraag 1

Hoe is het verloop van de schuld geweest sinds 1970 als percentage van het BBP?

Antwoord

Het verloop van de EMU-schuld van de totale collectieve sector (incl. decentrale overheden) is sinds 1970 conform onderstaande grafiek. In 1970 bedroeg de schuld 49,4% van het BBP. In 2011 bedroeg de schuld 65% van het BBP. In 1993 was de schuld als aandeel van BBP met 78,5% het hoogst.

Grafiek. EMU-schuld als percentage van het BBP

Bron: CEP 20 maart 2012 (CPB)

Jaarverslag 2011 van Nationale Schuld (IXA)

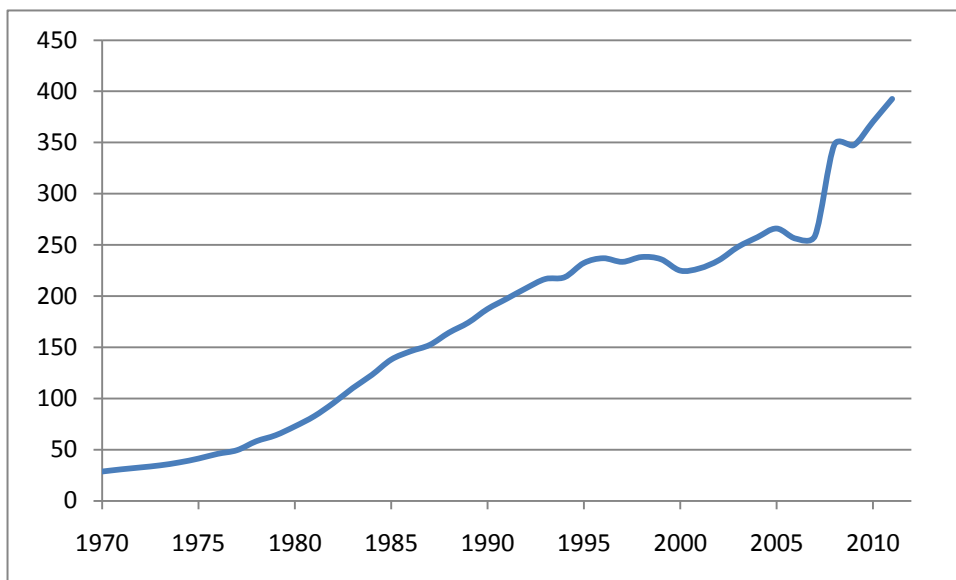

Vraag 2

Hoe is het verloop van de schuld geweest sinds 1970 in absolute zin?

Antwoord

Het verloop van de EMU-schuld van de collectieve sector (inclusief decentrale overheden) is sinds 1970 conform onderstaande grafiek. Per ultimo 2011 bedraagt de schuld € 393 mld. In 1970 bedroeg de EMU-schuld 29 mld.

Bron: CPB en CBS

Kamerstuk 33 240 IXA, nr.

Jaarverslag 2011 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 3

In hoeverre is de nationale schuld verhoogd als gevolg van de redding van banken?

Antwoord

Zie onderstaand overzicht van de per 31-12-2011 in banken geïnvesteerde bedragen.

Stand 31-12-2011

Partij	Openstaande hoofdsom
ABN Amro Group N.V. ASR Nederland N.V. * RFS Holdings B.V.	Overbruggingskrediet 3.750 mln. Hoofdsom 27.971 mln.
ING Group N.V.	CT-1 securities 3.000 mln.
direct effect op staatsschuld:	34.721 mln.

*NB verzekeraar ASR valt niet af te splitsen van het aankoopbedrag in 2008.

Naast het directe effect op de staatsschuld, hebben de interventies in banken ook een indirect op de staatsschuld gehad, aangezien de Staat de aankoopbedragen heeft moeten lenen. Over deze leningen betaalt de Staat rente, hetgeen de schuld – partieel - verhoogt. Tegenover de extra rentelasten staan ook opbrengsten uit interventies. Per saldo zijn (tot op heden) de opbrengsten uit interventies hoger geweest dan de kosten (zie Financieel Jaarverslag Rijk 2011, Bijlage 5).

Kamerstuk 33 240 IXA, nr.

Jaarverslag 2011 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 4

De rentemeevaller bedraagt 1,4 miljard euro. Is de rentemeevaller volledig ingezet ter aflossing van de staatsschuld, conform de rentemeevallerformule die is vastgesteld in de begrotingsregels?

Antwoord

Deze rentemeevaller is volledig ingezet ter verbetering van het EMU-saldo en de EMU-schuld.

Vraag 5

De toename van het aantal deelnemers aan het geïntegreerde middelenbeheer is met 17 lager dan geraamd. Leidt dit tot een bijstelling van ambitie of beleid?

Antwoord

De toename van het aantal deelnemers is een streefwaarde en kan slechts in beperkte mate beïnvloed worden door het ministerie van Financiën, bijvoorbeeld via concrete wervingsactiviteiten onder de zogenaamde vrijwillige deelnemers (m.n. onderwijsinstellingen). De keuze van scholen om deel te nemen zal mede afhangen van onze (rente)condities die door de markt worden bepaald. Voor de mutatie in de overige veelal verplichte deelnemers zijn vooral externe factoren als de rentestand, wijzigingen in wet- en regelgeving, fusies tussen bestaande deelnemers van belang. Gegeven de hoge mate van externe factoren die de omvang van het aantal deelnemers bepaalt, is mede in het kader van het verantwoord begroten dan ook besloten om in vervolg niet meer afzonderlijk over dit kengetal in de begroting te rapporteren. Dit neemt overigens niet weg dat wij blijven streven naar zoveel mogelijk deelnemers.

Vraag 6

Het financiële voordeel voor de publieke sector van geïntegreerd middelenbeheer is hoger dan geraamd, terwijl het aantal deelnemers lager is dan geraamd. Wat is de oorzaak van het hogere financiële voordeel? Waar is de meevaller voor ingezet? Wat zou het financiële voordeel zijn geweest wanneer de streefwaarde wel was bereikt? Op welke manier is de raming voor komende jaren bijgesteld als gevolg van deze meevaller?

Antwoord

Het financieel voordeel van het geïntegreerd middelenbeheer is toegenomen, omdat er meer geleend is door publieke instellingen dan geraamd. Aangezien de leningen van de instellingen die deelnemen aan het schatkistbankieren gemiddeld genomen een langere rentevastperiode kennen dan de staatsschuld ontstaan per saldo rente-inkomsten. Bedacht dient te worden dat deze inkomsten als het ware een premie zijn voor het hogere renterisico dat door de Staat wordt gelopen. Deze 'meevaller' is onderdeel van de rentebaten en maakt daarmee integraal onderdeel uit van het saldo en wordt derhalve niet specifiek ingezet voor andere doeleinden.

Daarnaast behalen de deelnemende instellingen voordeel als zij hun financiering betrekken bij de Staat. Dit voordeel kunnen zij naar eigen inzicht aanwenden. Ook behalen de deelnemers voordeel bij het risico-arm uitzetten van middelen bij de Staat. Dit laatste laat zich slecht kwantitatief duiden.

De vraag hoe dit voordeel was uitgedrukt indien de streefwaarde wel was bereikt valt alleen kwalitatief te beantwoorden. Uitgaande van een normale rentestructuur neemt het voordeel toe naarmate er meer partijen deelnemen. Verder is het effect vooral afhankelijk van de omvang van de partij en de aard van zijn financiële behoefte (overtollige middelen uitzetten of lenen). Tot slot merk ik op dat bij de berekening van het financiële voordeel van de publieke sector een aantal (grote) veronderstellingen ten grondslag liggen. Hierdoor kan deze berekening niet meer dan een benadering zijn. Om die reden is dan ook mede met het oog op het proces Verantwoord Begroten besloten om hierover in de komende jaren niet meer specifiek te rapporteren.

Kamerstuk 33 240 IXA, nr.

Jaarverslag 2011 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 7

In hoeverre is de staatsschuld verlaagd als gevolg van de terugbetalingen door banken die overheidssteun hebben ontvangen?

Antwoord: Zie onderstaande tabel.

Partij	Terugbetaling van hoofdsom	Vergoeding voor kapitaal:
ABN Amro Group N.V.	Overbruggingskrediet (-) 825 mln.	Rente op overbruggingskrediet: (-) 169 mln.
RFS Holdings B.V.		Dividenden: (-) 200 mln. (-) 16 mln.
ING Group N.V.	CT-1 securities (-) 2.000 mln.	Repurchase fee: (-) 1.000 mln.
Aegon N.V.	CT-1 securities (-) 1.500 mln.	Repurchase fee: (-) 750 mln.
Effect op staatsschuld:	(-) 4.325 mln.	(-) 2.135 mln.

In totaal hebben banken in 2011 voor 4,3 mld. aan hoofdsom terugbetaald en heeft de Staat over het beschikbaar gestelde kapitaal een vergoeding ontvangen van 2,1 mld. Het cumulatieve effect op de staatsschuld bedraagt ca. 6,5 mld. Aangezien de Staat over het beschikbaar gestelde kapitaal zelf ook rente heeft moeten betalen, is de netto schuldverlaging iets kleiner.

Slotwet 2011 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 1

De slotwetmutaties laten een uitgavenniveau zien dat 7.954.114 euro hoger is dan geraamd. In hoeverre was deze overschrijding voorzien bij de tweede suppletoire begroting 2011?

Antwoord

Deze slotwetmutatie is een puur technische kwestie en heeft te maken met de definitie van de vlottende schuld. Een daling van de vlottende schuld telt mee als uitgave bij IXA, aangezien een aflossing de kas belast. In de ramingen gedurende het lopende jaar wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van vlottende schuld. Een onderdeel van de vlottende schuld zijn daarom de ontvangen middelen als gevolg van onderpandstortingen door tegenpartijen, het zogenaamde cash collateral. Deze onderpandstortingen vinden plaats in het kader van swapcontracten. Bij een voor de Staat positieve marktwaarde van swaps zijn tegenpartijen verplicht om onderpand te storten. Dit is een eenzijdige verplichting; als er sprake is van positieve marktwaarde voor de tegenpartij hoeft de Staat geen onderpand te plaatsen. De omvang van het onderpand is afhankelijk van de marktwaarde van de swaps. Door de toegenomen marktwaarde van de swaps is het gestorte onderpand aanzienlijk toegenomen (+ € 8,3 mld) en hiermee dus ook de vlottende schuld. Echter in het jaarverslag wordt het onderpand niet meegeteld bij de vlottende schuld, maar geboekt buiten begrotingsverband. Hierdoor komt de vlottende schuld in het jaarverslag lager uit dan geraamd. Het gevolg hiervan is een grotere daling dan geraamd. Dit leidt tot de relatief grote uitgavenmutatie. Als het onderpand wel zou meetellen (en niet buiten begrotingsverband zou worden geboekt) zou het verschil met de tweede suppletoire begroting geen + € 7,9 mld maar - € 0,3 mld zijn.

Vraag 1

Waardoor is het beoogde aantal bereikte belastingplichtigen na verzuim IH niet winst niet gerealiseerd?

Antwoord

De Belastingdienst stuurt naar alle belastingplichtigen die bij het indienen van de aangifte IH-niet winst in verzuim zijn een herinnering of een aanmaning.

De inschatting vooraf was dat 90% tot 95% van de belastingplichtigen met een aangifte zou reageren. Dit is uiteindelijk met 87% net daaronder uitgekomen.

Voor aangiften die niet tijdig zijn binnengekomen heeft de Belastingdienst zoals ook toegelicht in het Jaarverslag IXB Financiën ambtshalve aanslagen opgelegd.

Ook zijn de boetebedragen verhoogd voor belastingplichtigen die niet tijdig aangifte doen.

Vraag 2

Waarom heeft ASR over het boekjaar 2010 geen dividend uitgekeerd?

Antwoord

Het ministerie van Financiën is met ASR Nederland N.V. een dividendbeleid overeengekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden dividend wordt uitgekeerd. Het dividend is een percentage van de nettowinst. Daarbij zijn enkele voorwaarden en uitgangspunten opgenomen die rekening houden met de solvabiliteit van de onderneming ook in het licht van de verwachte ontwikkelingen in financiële- en reële markten en de geplande investeringen en groei van de onderneming. Op basis hiervan heeft de raad van bestuur van ASR Nederland N.V. aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorgesteld om geen dividend uit te keren over het boekjaar 2010. De algemene vergadering van aandeelhouders is akkoord gegaan met dit voorstel.

Vraag 3

Waarom heeft ABN AMRO over het boekjaar 2010 geen dividend uitgekeerd?

Antwoord

Het ministerie van Financiën is met ABN AMRO Group N.V. een dividendbeleid overeengekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden dividend wordt uitgekeerd. Het dividend is een percentage van de nettowinst. Daarbij zijn enkele voorwaarden en uitgangspunten opgenomen die rekening houden met onder andere de kapitaalpositie van de onderneming.

ABN AMRO Group N.V. heeft over boekjaar 2010 geen winst gemaakt, rekening houdend met separatie- en integratiekosten. Op basis hiervan heeft de raad van bestuur van ABN AMRO Group N.V. aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorgesteld om geen dividend uit te keren over het boekjaar 2010. De algemene vergadering van aandeelhouders is akkoord gegaan met dit voorstel

Vraag 4

U geeft in reactie op het rapport van de Algemene Rekenkamer aan dat de beleidsdoelstelling zich voortaan zal richten op 'de inzet van de minister' en niet op de 'uitkomst van het beleid'.

Hoe wordt 'de inzet van de minister gemeten'? Welke prestatie-indicatoren worden hierbij gebruikt? In hoeverre kan in het volgende jaarverslag worden gesteld of deze beleidsdoelstelling is behaald?

Antwoord

Momenteel wordt de Kamer kwalitatief geïnformeerd over de inzet van de minister in internationale fora middels de geannoteerde agenda's in aanloop naar bijvoorbeeld de Ecofin vergaderingen als ook IMF-Wereldbank vergaderingen. Na dergelijke internationale vergaderingen wordt aan de Kamer bovendien ook verslag uitgebracht, waarin de Kamer over de resultaten van de vergaderingen worden geïnformeerd.

In de begroting 2012 worden een aantal instrumenten genoemd waarvan gebruik wordt gemaakt. In het jaarverslag over 2012 zullen we van deze instrumenten kwalitatief aangeven wat er is gerealiseerd.

Vraag 5

Wat is de invloed van de gerealiseerde bezuinigingen op de reële groei van het BBP van de Europese Unie?

Antwoord

Het Nederlandse BBP was in 2011 ongeveer 4,8% van het BBP van de 27 EU-lidstaten. Doordat de Nederlandse economie in Europees perspectief relatief klein is, hebben veranderingen in de Nederlandse economie slechts een zeer beperkte invloed de groei van het reële bbp van de Europese Unie. De exacte effecten van de gerealiseerde maatregelen op de reële groei van het bbp in Nederland moeten nog worden berekend door het CPB.

Vraag 6

Is er een inschatting gemaakt van de effecten van de BTW-verhoging op de reële groei van het BBP in landen waaruit Nederland importeert?

Antwoord

Nee. Het effect is waarschijnlijk echter nihil. In de eerste plaats worden geïmporteerde goederen hetzelfde behandeld als producten die van Nederlandse makelij zijn. Relatief gezien wordt import dus niet duurder. Dat is dus geen reden om minder te importeren. In de tweede plaats vormt de export naar Nederland voor de meeste exporterende landen slechts een klein deel van het BBP. Het BBP van deze landen is van vele andere factoren afhankelijk: de private en publieke consumptie, de private en publieke investeringen, de export naar overige landen en de import. Daarnaast is de Nederlandse economie relatief klein (4,8% van het EU-27 bbp en nog veel kleiner op wereldschaal).

Vraag 7

Kunt u een integraal overzicht geven van de inzet in de afzonderlijke Ecofin Raden en Eurogroepen in 2011 en in hoeverre deze inzet is behaald?

Antwoord

Voorafgaand aan een Eurogroep en Ecofin Raad wordt de Nederlandse inzet via de Geannoteerde Agenda gedeeld met de Eerste en Tweede Kamer. Hierna vindt over deze Geannoteerde Agenda een Algemeen Overleg plaats met de Tweede Kamer ter voorbereiding op de Eurogroep en Ecofin Raad. Van deze discussies en besluiten in de Eurogroep en de Europese Raad hebben de Eerste en Tweede Kamer telkens een verslag ontvangen. Voor een uitgebreid overzicht van de inzet tijdens de bijeenkomsten in 2011 verwijs ik naar bovengenoemde documenten.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 8

Wat is het maximale risico dat de Nederlandse Staat loopt in het geval dat Griekenland niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen?

Antwoord

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 8

Wat is het maximale risico dat de Nederlandse Staat loopt in het geval dat Griekenland niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen?

Antwoord

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 8

Wat is het maximale risico dat de Nederlandse Staat loopt in het geval dat Griekenland niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen?

Antwoord

- Het totale risico voor de Nederlandse staat is aanzienlijk hoger dan alleen garanties en geleende bedragen. Immers als het mis gaat in Griekenland heeft dit indirect ook gevolgen voor belastinginkomsten als gevolg van vertrouwenseffecten en economische effecten.
- De maximale *exposures* die de Nederlandse staat heeft op Griekenland als gevolg van de verstrekte leningen zijn als volgt:
  1. Bilaterale leningen; 3,2 miljard euro (zie ook voorjaarsnota, BZ/2012/283M)
  2. Het Nederlandse aandeel in het nieuwe leningenprogramma aan Griekenland vanuit het EFSF ligt, zoals eerder gemeld in de Kamerbrief over het nieuwe leningenprogramma Griekenland (BFB2012-7398M), binnen de bandbreedte van 6,1% tot 6,2%. Het Nederlandse aandeel in de hoofdsom van de reeds

goedgekeurde leningen bedraagt circa 4,5 miljard euro. Daarnaast is er sprake van een overgarantie van circa 2,9 miljard euro. Dit is het risico dat Nederland loopt op de overige medegaranderende lidstaten. Het Nederlandse aandeel in de hoofdsom van de totale toegezegde leningen vanuit het EFSF aan Griekenland bedraagt circa 8,9 miljard euro. De overgarantie bedraagt circa 5,8 miljard euro. In deze bedragen zijn de rentegaranties niet meegenomen, hiervoor verwijs ik u naar de Kamerbrief nieuw leningenprogramma Griekenland (BFB2012-7398m).

- Tevens heeft de ECB door haar steunaankopen onder het *Securities Markets Programme* (SMP) een positie in Griekse staatsobligaties opgebouwd. Wanneer Griekenland deze obligaties niet afbetaalt zal er mogelijk op deze portefeuille afgeschreven moeten worden. Eventuele verliezen kunnen via DNB ten laste van de Nederlandse schatkist komen. De ECB maakt alleen het totaalbedrag van de SMP portefeuille bekend; er is dan ook geen openbare informatie over de positie van de ECB in Griekse staatsobligaties
- Daarnaast heeft de ECB risico op de nationale Centrale Bank van Griekenland via het Eurosysteem. Naast de munten en eurobankbiljetten betreft het hierbij met name de verplichtingen die tot stand komen via het zogenaamde 'Target-2 systeem' dat directe overboekingen tussen banken binnen de eurozone mogelijk maakt. De Target-2 saldi zijn feitelijk administratieve saldi, worden niet verrekend – wat in principe ook niet nodig is in een muntunie. Echter indien een lidstaat met een negatief Target-2 saldo besluit zijn nationale munteenheid opnieuw in te voeren en uit het Eurosysteem te treden dan houdt de nationale Centrale Bank van dat land een schuld ten opzichte van DNB. Ik heb de Tweede Kamer hier eerder over geïnformeerd in een Kamerbrief (FM2012-230M).

Vraag 9

De Algemene Rekenkamer concludeert dat informatie betreffende het beoogde effect van de exportkredietverzekeringen (€ 14,7 miljard) ontbreekt. Wat is de reden dat het beleid van exportkredietverzekeringen wordt gecontinueerd, wanneer niet bekend is of het totaal aan gerantstellingen effectief is? Als u het beleid wel effectief acht, waarop is deze conclusie dan gebaseerd? Welke indicatoren worden gebruikt ter onderbouwing van het voorgaande?

Antwoord

In haar rapport stelt de AR dat het jaarverslag geen informatie geeft over het beoogde effect van het beleid ten aanzien van de operationele doelstelling: „Het creëren en handhaven van een gelijk speelveld voor bedrijven”. Hierbij gaat de AR er vanuit dat deze op zichzelf en buiten de beperkte werkingssfeer van artikel 5 moet worden beoordeeld en suggereert dat voor de effecten van het vermelde beleid verwezen zou kunnen worden naar de positie van het Nederlandse bedrijfsleven in de Global Competitiveness Index (GCI) 2011-2012.

De EKV is echter geen instrument dat tot doel heeft om de gehele export van Nederland te stimuleren of op alle terreinen van de export een gelijk speelveld te creëren. De EKV is expliciet aanvullend op de markt en houdt zich alleen bezig met de verzekering van exportkredieten. De operationele doelstelling is dan ook opgesteld met als uitgangspunt het instrumentarium dat binnen de exportkredietverzekeringen kan worden ingezet en de beperkte groep gebruikers van dit instrumentarium. Het instrument is wel degelijk effectief. Voor het totale volume van 14,7 miljard euro geldt dat deze transacties zonder EKV niet verzekeraar zouden zijn geweest (en dus naar alle waarschijnlijkheid niet zouden hebben plaatsgevonden).

Vraag 10

U geeft in reactie op het rapport van de Algemene Rekenkamer aan de beleidsdoelstelling van de exportkredietverzekeringen 'opnieuw te beoordelen'. Welke conclusie verbindt u aan het bijstellen van beleidsdoelstellingen? Kunt u het nieuwe beleidsdoel in deze beantwoording met de Tweede Kamer inmiddels delen? In hoeverre wordt de totale garantstelling van € 14,7 miljard in relatie tot het nieuwe beleidsdoel bijgesteld? Indien deze garantstelling niet wordt aangepast, kunt u dan aangeven waarom dan wel het beleidsdoel wordt bijgesteld?

Antwoord

Aangezien de AR tot een andere interpretatie van de operationele doelstelling komt dan is beoogd, wordt de doelstelling opnieuw beoordeeld zodat deze waar mogelijk kan worden aangescherpt om misverstanden in de toekomst te voorkomen. Eventuele aanpassingen zullen uitsluitend bestaan uit een verheldering van de doelstelling en zullen niet leiden tot wijzigingen in het beleid. De garantstelling van € 14,7 miljard vloeit voort uit de verplichtingen (polissen inclusief dekkingstoezeggingen) die de Staat al is aangegaan binnen het bestaande beleid. In de begroting van 2013 zullen eventuele wijzigingen in de operationele doelstelling worden verwerkt.

Vraag 11

Wat is het voordeel voor de Nederlandse economie geweest in de afgelopen jaren als gevolg van de exportkredietverzekeringen? Hoe verhouden de private baten en publieke lasten van het extra risico voor de rijksbegroting zich?

Antwoord

De exportkredietverzekeringsfaciliteit verzekert exporttransacties waarvan het betalingsrisico dusdanig hoog is dat deze niet kostendekkend in verzekering kunnen worden genomen door private verzekeraars. De Staat beschikt over enkele voordelen waardoor zij deze risico's wel kostendekkend kunnen verzekeren. Ten eerste kan de Staat grotere schades incasseren zonder failliet te gaan. Daarnaast kan de Staat ook langer wachten op geld zonder failliet te gaan. En vervolgens kan de Staat door samen te werken met andere overheden ook meer druk uitoefenen op debiteuren om tot uitbetaling te komen. Al deze factoren verhogen de kans dat de uitgekeerde schade wordt terugbetaald. In het jaarverslag wordt het cumulatieve resultaat van de exportkredietverzekeringen weergegeven. Het gaat hierbij niet alleen om de inkomsten die de verzekerde bedrijven genereren maar ook om de hoogwaardige arbeidsplaatsen en de kennis en innovatie die op deze wijze voor de Nederlandse economie beschikbaar blijven. Conform de internationale afspraken is het resultaat kostendekkend gebleken over de periode 1999 - 2011.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 12

De realisatie van het EMU-saldo in 2011 is met -4.7% bbp hoger dan de streefwaarden van -4.0% bbp. Kunt u deze stijging nader toelichten, mede in relatie tot het gevoerde begrotingsbeleid? Wat zijn de voornaamste oorzaken van het hogere saldotekort in 2011?

Antwoord

Onderstaande tabel geeft een toelichting op de verslechtering van het EMU-saldo ten opzichte van de raming uit de startnota. De verslechtering van het EMU-saldo ten opzichte van de raming bij Startnota 2011 komt vooral doordat de inkomsten zich minder positief hebben ontwikkeld dan destijds is voorzien. De ontwikkeling in de inkomsten wordt veroorzaakt door een lagere economische groei in 2011 dan waar in de Startnota van werd uitgegaan. In lijn met de begrotingsregels zijn geen maatregelen genomen om de inkomstentegenvaller op te vangen: inkomstentegenvallers mogen rechtstreeks het EMU-saldo belasten, zolang de signaalmarge niet is overschreden.

Ontwikkeling EMU-saldo (in procenten bbp)

	2011
EMU-saldo Startnota	-4,0%
Belasting- en premie-inkomsten	-1,1%
Uitgaven	
Rijksbegroting in enge zin	0,5%
Sociale zekerheid (incl werkloosheidsuitkeringen)	0,0%
Zorguitgaven	-0,4%
Gasbaten (kasbasis)	0,2%
Kas-transverschillen	0,1%
Agentschapsrekening en rest centrale overheid	0,1%
EMU-saldo lokale overheden	0,1%
Overige uitgaven	-0,1%
Noemereffect	-0,1%
EMU-saldo Financieel Jaarverslag Rijk 2011	-4,7%

Zie eveneens het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2011:

http://www.rijksbegroting.nl/2011/verantwoording/financieel_jaarverslag

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 13

De realisatie van de EMU-schuld in 2011 is met 65,2% bbp lager dan de streefwaarden van 66,1% bbp. Kunt u deze daling nader toelichten, mede in relatie tot het gevoerde begrotingsbeleid? Wat zijn de voornaamste oorzaken van het lagere schuldniveau in 2011?

Antwoord

Onderstaande tabel geeft een toelichting op de verslechtering van de EMU-schuld ten opzichte van de raming uit de startnota. De realisatie van de EMU-schuld 2010 is lager uitgekomen dan waar in de startnota rekening mee werd gehouden, waardoor de uitgangspositie circa 2 procentpunt gunstiger is dan voorzien. Dit heeft onder andere te maken met de financiële verkopen van de medeoverheden. Het hoger dan verwachte tekort had in 2011 een verhogend effect op de EMU-schuld: ten tijde van de Startnota werd immers rekening gehouden met een EMU-tekort van 4,0 procent bbp terwijl het EMU-tekort 2011 is uitgekomen op 4,7 procent bbp. Ook de lager dan verwachte groei heeft een opwaarts effect op de schuldquote, aangezien deze is uitgedrukt in percentage bbp. Echter, met name de terugbetalingen van (delen van) de kapitaalinjecties door ING en Aegon hebben in 2011 bijgedragen aan een verlaging van de EMU-schuld. Al deze effecten leveren gecombineerd een lagere EMU-schuld op dan voorzien was ten tijde van de Startnota.

Tabel 2.x Ontwikkeling EMU-schuld (in procenten bbp)

	2011
EMU-schuld Startnota	66,1%
Aanpassing schuld ultimo 2010	-2,0%
Mutatie EMU-saldo	0,6%
Noemereffect	1,4%
Financiële transacties en overig	
<i>wv. kapitaalverstreking Aegon</i>	-0,4%
<i>wv. kapitaalverstreking ING</i>	-0,5%
<i>wv. ING back-up faciliteit</i>	-0,3%
<i>wv. EFSF (Portugal en Ierland)</i>	0,1%
<i>wv. overig</i>	0,2%
EMU-schuld Financieel jaarverslag van het Rijk 2011	65,2%

Zie eveneens het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2011:

http://www.rijksbegroting.nl/2011/verantwoording/financieel_jaarverslag

Vraag 14

Kan er een lijst worden gegeven conform bijlage topinkomens met personen die meer dan 100% van het ministersalaris verdienen (€ 150.000)?

Antwoord

In het antwoord gaan we in op de situatie zoals deze wordt voorgesteld in het Wetsvoorstel 'Wet uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013'. In dit wetsvoorstel zit een voorstel aangaande een tijdelijke werkgeversheffing voor looninkomens boven € 150.000.

De gegevens die zijn geleverd in de bijlage topinkomens zijn van alle medewerkers beschikbaar. Analyse van deze gegevens voor de grens van 150.000 euro heeft opgeleverd dat er nu geen personen werkzaam zijn binnen het ministerie van Financiën die meer verdienen dan een ministersalaris. Dat sluit niet uit dat er personen kunnen zijn die incidenteel (voor één jaar) meer zullen verdienen indien rekening wordt gehouden met sociaal flankerend beleid maar dat is nu nog niet bekend.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 15

Hoeveel personen verdienen meer dan 100% van het ministersalaris?

Antwoord

0 (zie toelichting bij vraag 14)

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 16

Wat is het totaalbedrag aan uitgaven die boven de 100% van het ministersalaris wordt uitgegeven?

Antwoord

0 (zie toelichting vraag 14 en antwoord vraag 15)

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 17

Kan een nadere uitleg worden gegeven over de motivering 'ontslag met stimuleringspremie uitstroom o.g.v. SFB'?

Antwoord

Bij de realisatie van de personele taalstelling JPB'4, is gebruik gemaakt van de faciliteiten uit het Besluit sociaal flankerend beleid sector Rijk 2008-2012. Artikel 20 van dit besluit maakt het mogelijk om aan een aangewezen ambtenaar of herplaatsingskandidaat bij vrijwillig ontslag uit de Rijksdienst een stimuleringspremie toe te kennen van ten hoogste twaalf maandsalarissen.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 18

Hoeveel bedragen de ambtelijke personeelsuitgaven in het totaal?

Antwoord

Voor het Ministerie van Financiën bedragen de ambtelijke personeelsuitgaven 2.075 mln.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 19

Wat is het precieze percentage externe inhuur inclusief berekening hoe daartoe is gekomen?

Antwoord

Het exacte percentage voor de externe inhuur voor 2011 bedraagt 7,49%. Het percentage komt tot stand door het totaal van de uitgaven inhuur externen te delen door het totaal aan personele uitgaven inclusief de uitgaven van de inhuur van externen.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 20

Kan er een nadere onderbouwing worden gegeven van de twaalf dossiers waarbij een tarief van € 225 per uur of hoger geven?

Vraag 21

Wat waren de tarieven van de twaalf dossiers en welk totaalbedrag van de € 168.067.000 betreft deze twaalf dossiers? Kan een totaalbedrag worden gegeven van de afzonderlijke twaalf dossiers?

Antwoord op vraag 20 en 21

Zie het antwoord op vraag 8 van de vragenlijst bij het rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB).

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 1

In hoeverre zijn de problemen bij de Belastingdienst met betrekking tot het uitkeren van Toeslagen opgelost?

Antwoord

Zoals de Algemene Rekenkamer in haar rapport aangeeft heeft het proces Toeslagen een passende ICT-ondersteuning gekregen. De Belastingdienst kan hierdoor de processen beter en efficiënter uitvoeren. Dit vermindert de kans op fouten bij de toekenning van toeslagen aan burgers. De onvolkomenheid is daarom door de Algemene Rekenkamer ook ingetrokken. Wel vraagt de Algemene Rekenkamer in het Achtergronddocument bij het Verantwoordingsdocument 2011 nog om meer aandacht te besteden aan het voorafgaand toezicht. In het beheersverslag Belastingdienst 2011 is in dit kader aangegeven dat om het bedrag aan terugvorderingen bij de definitieve afhandeling te reduceren, de dienst toeslagen met de ingebruikname van het Nieuwe ToeslagenSysteem (NTS) de juistheid van de grondslagen in de voorschotfase in toenemende mate zal gaan toetsen. De implementatie van het NTS is positief verlopen. Het NTS is ook goed ontvangen door de gebruikers. Inmiddels hebben circa 4 mln. burgers de burgerportal van het NTS bezocht. Deze positieve start laat onverlet dat er een viertal aanloopproblemen zijn geweest op het gebied van het vaststellen van de juiste verblijfstatus, het wijzigen van rekeningnummer, het verstrekken van beleidsinformatie aan beleidsdepartementen en de afhandeling van wijzigingen, die in de toekomst liggen. In de op 6 juni jl. aan de Kamer aangeboden 10e halfjaarsrapportage Belastingdienst wordt daarop ingegaan.

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 2

Hoe gaat de regering de problemen bij de Belastingdienst met betrekking tot het personeelsbeheer oplossen?

Antwoord

De Rekenkamer heeft geconstateerd dat de Belastingdienst de regelgeving op het gebied van reis- en verblijfkosten, IKAP-aanvragen en de afkoop van verlofuren onvoldoende naleeft. Bij de reis- en verblijfkosten betreft dit met name het niet altijd aanwezig zijn van bewijsstukken en het niet naleven van de driemaandstermijn. Bij afkoop van verlof gaat het om de (onderbouwing van) de naleving van het maximum uren criterium.

In mijn reactie op het rapport van de Algemene rekenkamer heb ik in dit kader aangegeven dat ik de leiding van de Belastingdienst gevraagd heb nauwlettend toe te zien op de zorgvuldige vastlegging van de genomen besluiten in het (elektronisch) personeelsdossier. Dit in het bijzonder voor de besluiten inzake verlofuren, waarbij het bevoegde gezag gebruik maakt van uitzonderingsclausules in de regelgeving. Tot slot is het management aangesproken op de naleving van de driemaandstermijn en de andere procedures en regels. Dat wordt in de loop van dit jaar gecontroleerd.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 3

Welke problemen spelen er bij de Belastingdienst met betrekking tot het ICT-beheer?

Vraag 6

Wat voor stappen gaat de regering ondernemen om bij het volgend jaarverslag het ICT-beheer bij de Belastingdienst geen 'ernstige onvolkomenheid' meer te laten zijn?

Antwoord

Hierover is de Kamer regelmatig geïnformeerd (halfjaarsrapportages, jaarverslagen en beheersverslagen, onderzoek McKinsey). In 2011 is een aantal daarvan opgelost. In haar Rapportage bij het Jaarverslag 2011 noemt de Algemene Rekenkamer nog een drietal punten dat voor het oplossen van de onvolkomenheid nog bijzondere aandacht behoeven. De volgende maatregelen worden daartoe getroffen:

- Testaanpak ICT-systemen bij de Belastingdienst.

De Belastingdienst hanteert een meerjarenplan voor de verbetering van het testen van ICT-systemen. Het plan voorziet in de afronding van de implementatie per eind 2012. Het beeld van de Belastingdienst is dat, op basis van de huidige stand van zaken en de aanvullende maatregelen die de bedrijfsonderdelen hebben getroffen, de Belastingdienst in staat is het testproces ultimo 2012 op een voldoende niveau te brengen.

– Zicht op de mate van bescherming van de talrijke informatiesystemen.

De Belastingdienst beschikt over een zeer omvangrijk en complex samenstel aan ICT-voorzieningen. Omdat de ervaring heeft geleerd dat de meeste systemen van de Belastingdienst aan hoge eisen moeten voldoen, wordt gewerkt met een gestandaardiseerd hoog beveiligingsniveau. Om het zicht op de mate van beveiliging van de talrijke informatiesystemen te verbeteren, wordt vanaf 2012 de uitkomst van de risicoafweging bij nieuwe systemen en bij majeure veranderingen expliciet vastgelegd, samen met de eventueel te treffen extra beveiligingsmaatregelen. Ook zal de jaarlijkse beoordeling van het de door de Belastingdienst gehanteerde, gestandaardiseerde beveiligingsniveau expliciet worden vastgelegd en waar nodig bijgesteld.

– Beheer van autorisaties.

Het huidige beheer van autorisaties heeft onvoldoende mogelijkheden om toegangsrechten geautomatiseerd in de systemen in te stellen en biedt onvoldoende praktisch inzicht en controlemogelijkheden ten aanzien van de toegekende autorisaties. Om de aan de medewerkers van de Belastingdienst verleende toegangsrechten tot de

systemen te kunnen controleren en beheren is in 2010 door de Belastingdienst het project Herinrichting Logische Toegangsbeveiliging (HIL) gestart. De Belastingdienst verwacht dit project in 2013 volledig ingevoerd te hebben.

- 0 -

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 4

Wat is de verklaring dat de Belastingdienst als enige een dermate verouderd overzicht heeft met betrekking tot vertrouwensfuncties?

Vraag 5

Wat voor stappen gaat de regering nemen om dit overzicht te updaten?

Antwoord

Het overzicht van vertrouwensfuncties bij de Belastingdienst is in 2005 voor het laatst vastgesteld. In 2007 is voor het laatst op centraal niveau in kaart gebracht welke personen een vertrouwensfunctie bezetten. Sindsdien is dit overzicht verouderd geraakt als gevolg van verminderde managementaandacht, mede onder invloed van de vele ontwikkelingen die op de Belastingdienst afkwamen. Overigens bestond op het niveau van de in dit verband belangrijkste dienstonderdelen het inzicht wel.

In 2010 heeft het MT van de Belastingdienst besloten om het overzicht van vertrouwensfuncties opnieuw te gaan vaststellen. De verzameling van de daarvoor benodigde informatie is als gevolg van enkele personele mutaties vertraagd en was nog gaande tijdens het onderzoek van de Rekenkamer. Het is inmiddels afgerond. Het voorgaande laat onverlet dat in de periode 2005-2011 voor de FIOD en de Douane veiligheidsonderzoeken zijn uitgevoerd. Bij deze onderdelen komen de meeste vertrouwensfuncties voor.

April jl. heeft de DG Belastingdienst het conceptoverzicht van vertrouwensfuncties voor de Belastingdienst vastgesteld. Het overzicht wordt nu ter toetsing aangeboden aan de AIVD. Naar verwachting kan nog in 2012 de formele vaststelling van de lijst van vertrouwensfuncties plaatsvinden. Een uitzondering hierop vormen de vertrouwensfuncties bij de FIOD. De AIVD en de BVA's van de ministeries met een Bijzondere Opsporingsdienst zijn een werkgroep gestart om de aanwijzing van vertrouwensfuncties bij deze diensten beter op elkaar en op de aanwijzing bij de Politie en het OM af te stemmen. Het doel is om in 2013 de vertrouwensfuncties aan te wijzen.

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 7

Welke problemen spelen er bij het ministerie van Financiën met betrekking tot de EU-bestedingen? Hoe gaat de regering deze oplossen?

Antwoord

De constatering is dat het ministerie in 2011 er niet op heeft toegezien dat de interne procedures zijn nageleefd. Daardoor is er een risico dat er ten onrechte geen gebruik wordt gemaakt van bestaande (mantel-)contracten en/of aanbestedingsregels niet worden nageleefd.

Deze constatering wordt ten dele gedeeld. Feitelijk zijn er volgens de AR twee aanbestedingen onrechtmatig. Bij één aanbesteding liften we mee op de onrechtmatigheid van een ander departement. Bij de tweede onrechtmatige aanbesteding is er wel een risico op onrechtmatigheid geweest, alleen heeft dat zich niet voorgedaan omdat het totaalbedrag onder de EU-aanbestedingsgrens is gebleven. Er zijn verschillende maatregelen getroffen om toe te zien op de naleving van de interne procedures. Het toezicht heeft in 2011 een lagere frequentie gehad dan voorgaande jaren doordat veel inkoopcapaciteit aan de organisatorische overdracht aan de Haagse Inkoop Samenwerking (HIS) en aan de invoering van een nieuw inkoopstelsel is besteed. In 2012 is meer capaciteit voor toezicht beschikbaar.

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2010 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 8

Kan de regering een afzonderlijk inzicht in de inhuur van externen met een tarief van € 225 per uur of hoger geven? Om welke tarieven gaat het daarbij en welk totaalbedrag is daarmee gemoeid?

Kamerstuk 33 240 IXB, nr.

Jaarverslag 2011 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 20

Kan er een nadere onderbouwing worden gegeven van de twaalf dossiers waarbij een tarief van € 225 per uur of hoger geven?

Vraag 21

Wat waren de tarieven van de twaalf dossiers en welk totaalbedrag van de € 168.067.000 betreft deze twaalf dossiers? Kan een totaalbedrag worden gegeven van de afzonderlijke twaalf dossiers?

Antwoord op vraag 8, 20 en 21

Het ministerie van Financiën heeft 12 dossiers waarop externe adviseurs zijn ingehuurd met een tarief dat boven het maximum van 225 euro per uur ligt. Het betreft hier de volgende dossiers:

Dossiers	Omschrijving															
Kredietcrisis	<p>Op tien projecten heeft inhuur plaatsgevonden boven de norm van 225 euro per uur. Deze dossiers zijn vooral voortvloeiend uit/gerelateerd aan de kredietcrisis zoals de overname en het beheer van ABN AMRO/Fortis, ASR, Icesave en advies inzake de oprichting van het NLF. Het totaalbedrag op al deze dossiers tezamen bedraagt circa € 2.246.000. Het merendeel van de facturen kende een uurtarief van tussen de €400 en €500. De totale uitgaven inhuur als gevolg van de kredietcrisis zijn de afgelopen jaren afgenomen. Hierbij een overzicht van de uitgaven en de doorbelastingen van de afgelopen jaren. Een substantieel deel van de kosten wordt doorberekend aan financiële instellingen. In het verslagjaar 2011 is per saldo meer ontvangen via doorberekening dan is uitgegeven:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>In mln.</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Uitvoeringskosten en inhuur externen</td> <td>11</td> <td>43</td> <td>8</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Terug ontvangen uitvoeringskosten externen</td> <td>-2</td> <td>-12</td> <td>-5</td> <td>-5</td> </tr> </tbody> </table>	In mln.	2008	2009	2010	2011	Uitvoeringskosten en inhuur externen	11	43	8	3	Terug ontvangen uitvoeringskosten externen	-2	-12	-5	-5
In mln.	2008	2009	2010	2011												
Uitvoeringskosten en inhuur externen	11	43	8	3												
Terug ontvangen uitvoeringskosten externen	-2	-12	-5	-5												
IT- expertise Belastingdienst	<p>Betreft één geval waarbij inhuur voor een korte periode heeft plaatsgevonden ter verbetering van het opdrachtgeverschap en performance vraagstukken van de Belastingdienst richting specifieke IT leveranciers. Totaalbedrag bedraagt circa €86.000 tegen een uurtarief van € 275,50.</p>															
Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf	<p>Betreft één geval waarbij inhuur voor een zeer korte periode heeft plaatsgevonden ten behoeve van inwinning van fiscaal advies inzake de casus vliegbasis Twente. Totaalbedrag bedraagt circa €6.000 tegen een uurtarief van € 348.</p>															

Het totaalbedrag voor alle 12 dossiers tezamen bedraagt circa € 2.338.000.

Slotwet 2011 van Ministerie van Financiën 2011 (IXB)

Vraag 1

De apparaatsuitgaven zijn in 2011 € 13,4 mln. hoger dan begroot als gevolg van extra personele uitgaven. Kan deze mutatie nader worden toegelicht?

Antwoord

De apparaatsuitgaven van de Belastingdienst bestaan voor 4/5 deel uit personele en daaraan gerelateerde uitgaven. De taakstellingen vanuit het regeerakkoord Rutte in combinatie met eerdere taakstellingen, maakt reductie van het personeelsbestand noodzakelijk. De extra apparaatsuitgaven in 2011 zijn – naast een aantal technische mutaties en overboekingen - vooral het gevolg van een gemiddeld hogere overbezetting in 2011; het grootste deel van de personeelsreductie is in de 2de helft van 2011 gerealiseerd.

Vraag 2

De uitvoeringskosten van staatsdeelnemingen zijn in 2011 € 12,7 mln. lager dan geraamd. In hoeverre zijn de ramingen voor komende jaren bijgesteld? Indien de ramingen niet zijn bijgesteld, waarom niet?

Antwoord

De meerjarenraming is niet bijgesteld middels de slotwet, omdat de slotwet niet het geëigende moment is om de meerjarenraming bij te stellen. Het eerstvolgende budgettaire moment om de meerjarenraming aan te passen is de 1ste suppletoire begroting. Uit de naar uw Kamer gestuurde 1ste suppletoire begroting blijkt dat de raming van de uitvoeringskosten voor 2012 met afgerond € 6,8 miljoen naar boven is bijgesteld.

Slotwet 2011 van Ministerie van Financiën 2011 (IXB)

Vraag 3

De slotwetmutaties laten een totaal uitgavenniveau zien dat € 39.083.000 hoger is dan geraamd. In hoeverre was deze overschrijding voorzien bij de tweede suppletoire begroting 2011? Kan u een overzicht geven van de beleidsmatige mutaties die na de tweede suppletoire begroting zijn gedaan? Zijn deze mutaties met de Tweede Kamer gedeeld? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Per saldo bedragen de uitgaven op totaalniveau € 39.083.000 hoger dan geraamd bij de 2de suppletoire begroting. Dit bedrag is het saldo van verschillende mee- en tegenvallers bij de uitgaven. De voornaamste tegenvallers die tot dit saldo hebben geleid zijn: i) uitgaven heffings- en invorderingsrente (*technische mutatie*); ii) afname munten in circulatie (*realisatie*) en iii) de uitgaven voor de Illiquid Back-up Facility (*realisatie a.g.v. wisselkoersen*). Een uitgebreidere toelichting op deze mutaties zijn terug te vinden in de Slotwet IXB 2011. Na de 2de suppletoire begroting zijn er geen uitgaven meer geweest die beleidsmatig van aard zijn.

Kamerstuk 33 240 G, nr.

Jaarverslag 2011 van het BTW-compensatiefonds (G)

Vraag 1

In de rapportage valt te lezen dat er is getracht het door gemeenten en provincies ervaren verschil in behandeling te verminderen. Verschillende vormen van centralisering zijn overwogen. Uit het onderzoek blijkt echter dat volledige centralisering niet gewenst is. Hoe komt de toekomstige verdeling/centralisering er uit te zien? Zou de minister de Kamer daar een beeld van kunnen geven? Werkt deze gedeeltelijke centralisering?

Antwoord

Centralisering, in de zin dat één belastingregio verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van het BTW-compensatiefonds, past niet in de visie van de Belastingdienst van individuele klantbehandeling van de desbetreffende gemeente of provincie. Om de gewenste eenheid van beleid en uitvoering te borgen, is er gekozen voor centralisering van de kennis rondom het toezicht op het BTW-compensatiefonds, zoals ik in mijn brief aan de Tweede Kamer van 20 mei 2011 heb aangegeven (BZ/2011-346M). Binnen de Belastingdienst is hiervoor een centraal aanspreekpunt geregeld. Gemeenten en provincies kunnen via de VNG respectievelijk het IPO onderwerpen en mogelijke verschillen in uitvoering met betrekking tot het BTW-compensatiefonds bij dit punt aan te kaarten. Tot op heden zijn nog geen meldingen of vragen ontvangen van IPO en VNG.

Kamerstuk 33 240 G, nr.

Jaarverslag 2011 van het BTW-compensatiefonds (G)

Vraag 2

In hoeverre acht de minister het bestaan van een BTW-compensatiefonds effectief? Op basis van welke indicatoren wordt dit geconcludeerd? Acht de minister 'het aantal declaraties' een goede prestatie-indicator voor de beoogde beleidsdoelstelling van het BTW-compensatiefonds?

Vraag 3

Wat zijn de uitvoeringslasten van het BTW-compensatiefonds voor de Belastingdienst en decentrale overheden? Wegen deze lasten op tegen de baten van het BTW-compensatiefonds? Hoe worden deze baten gemeten?

Antwoord vraag 2 en 3

Op 10 maart 2010 zijn de beleidsdoorlichting en het effectenonderzoek van het BTW-Compensatiefonds (BCF) aan de Tweede Kamer aangeboden (kamerstuk 31935 nr. 7). Er is gekeken naar de effectiviteit en de doelmatigheid van het fonds. Uit het onderzoek is niet gebleken dat het fonds tot meer uitbesteding heeft geleid en er is ook geen direct verband aangetoond tussen het bestaan van het fonds en doelmatigheidswinst. Het primaire doel van de wet op het BCF is dat de btw geen rol moet spelen bij de keuze tot in- of uitbesteding bij gemeenten en provincies. Ten aanzien hiervan is geconcludeerd dat de ongelijke btw-behandeling van in- en uitbesteden is opgelost op het moment dat het BCF is ingevoerd. Daarbij is overigens wel sprake van strategische, politieke en beleidsmatige beslissingen van provincies en gemeenten, die meer impact hebben op de in- en uitbestedingsbeslissing dan de economische efficiency. Het BCF heeft er toe geleid dat het gebruik van fiscale constructies met negatieve maatschappelijke effecten is afgenomen. Tot slot faciliteert het BCF het uitwisselen van personeel tussen provincies en gemeenten.

De apparaatskosten van het BTW-Compensatiefonds maken onderdeel uit van de totale apparaatskosten van de Belastingdienst, zoals opgenomen in beleidsartikel 1 van begroting IXB. Door de Belastingdienst worden op jaarbasis circa 18 fte ingezet, overeenkomend met een bedrag van € 1,4 mln. aan personeelskosten.

De lasten voor de decentrale overheden zijn in 2006 berekend door EIM ("Evaluatie beleving en omvang administratieve lasten BTW-Compensatiefonds en mogelijke reductievoorstellen"). Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de structurele lasten 9,4

mln euro bedragen die vooral neerslaan bij de grotere gemeenten. Hiervoor hebben gemeenten en provincies een vergoeding ontvangen van het Rijk.

De prestatie-indicator "het aantal declaraties" is geen goede indicator voor de beoogde doelstelling van het BCF. De primaire doelstelling van het BCF was niet het doen toenemen van het aantal uitbestedingen, maar het weghalen van de btw-drempel bij de keuze om iets uit te besteden of te laten doen door de eigen organisatie. Bovendien is er geen direct verband tussen het aantal declaraties en het aantal uitbestedingen, omdat het aantal declaraties ook beïnvloed wordt door samenwerkingsverbanden en verzelfstandigingen.